WPROWADZENIE (CZ. 1)

Wybrane obszary wymagające regulacji prawnej

- ochrona danych (poufność, integralność, dostępność)
- cenzura
- handel elektroniczny, ochrona konsumenta
- reklama w Internecie
- informatyzacja państwa
- robotyzacja (poj. autonomiczne), Al
- podpis cyfrowy
- przestępczość komputerowa
- bezpieczeństwo produktów

Wybrane obszary wymagające regulacji prawnej

- ochrona praw autorskich i praw własności przemysłowej
  - podrabiany sprzęt
  - reverse engineering
  - nielegalne kopiowanie oprogramowania, muzyki, filmów
- dostęp do częstotliwości radiowych
- ekologia
- inwestycje telekomunikacyjne
- poziomy natężenia pól elektromagnetycznych

Ogólne cele prawa "nowych technologii"

- Wspieranie rozwoju i upowszechniania (np. uoidprzp, uoi)
- Ochrona podmiotów, uwzględnianie interesów różnych grup
  - użytkowników/odbiorców usług (np. RODO, uoodo)
  - dostawców usług (np. uośude)
- Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego (np
- Określanie obowiązków producentów, dostawców, użytkowników
  - (np. uośude, uozseie)

Cele są często sprzeczne.

Ogólne cele prawa "nowych technologii"

- Uprawnienia
- Obowiązki
- Zakazy
- Odpowiedzialność
- Kary

"Uprawnienia" inżyniera

- Prawo autorskie w ochronie programów komputerowych
- Prawo o ochronie baz danych
- Wyłączenie odpowiedzialności dostawcy
- Priorytety dla inwestycji telekomunikacyjnych

Rozdział 7 Przepisy szczególne dotyczące programów komputerowych

- Art. 74. 1. Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
- 2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.
- 3. Prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej.
- 4. Autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, z zastrzeżeniem przepisów art. 75 ust. 2 i 3, obejmują prawo do:
- 1) trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego;
- 2) tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała;
- 3) rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii.

Ustawa o wspieraniu usług i rozwoju sieci telekomunikacyjnych

7.05.2010

Nowelizacja - Ustawa z 12.10.2012 o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw

Wymagania związane z planami zagospodarowania przestrzennego

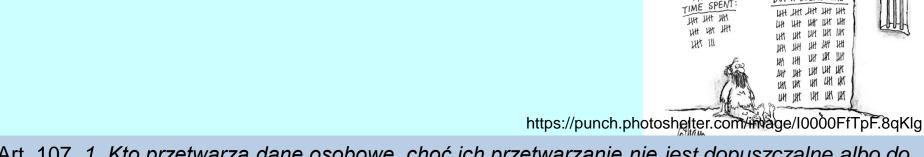
- plany miejscowe przyjmowane przez gminne rady nie mogą zawierać w swej treści postanowień blokujących realizację inwestycji telekomunikacyjnych
- plany, które obowiązywały w momencie wejścia w życie ustawy, muszą zostać do jej wymogów dostosowane

Ogólne obowiązki (inżyniera) wynikające z przepisów prawa

- Zapewnianie bezpieczeństwa
- Sporządzanie dokumentacji
- Zapewnianie zgodności systemów z wymaganiami (np. KRI)
- Właściwa utylizacja sprzętu elektronicznego
- Dotyczące korzystania z pasm fal elektromagnetycznych

Przepisy definiujące kary

- KK
- KC
- RODO, Ustawa o ochronie danych osobowych
- Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych

- Art. 107. 1. Kto przetwarza dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do ich przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch.
- 2. Jeżeli czyn określony w ust. 1 dotyczy danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, danych genetycznych, danych biometrycznych przetwarzanych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej, danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat trzech.

Kary – przykład 1 KK, art. 267

§ 1. Kto bez uprawnienia uzyskuje informację dla niego nie przeznaczoną, otwierając zamknięte pismo, podłączając się do przewodu służącego do przekazywania informacji lub przełamując elektroniczne, magnetyczne albo inne szczególne jej zabezpieczenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Kary – przykład 2 RODO art. 83 (gdpr.pl)

karze do **20 000 000 EUR** (lub 4% rocznego obrotu) podlegają następujące naruszenia:

- podstawowych zasad przetwarzania
- praw osób, których dane są przetwarzane
- dotyczących przekazywania danych odbiorcy w państwie trzecim lub organizacji międzynarodowej
- nakazu ograniczenia przetwarzania lub zawieszenia przepływu
- obowiązków wynikających z przepisów krajowych

Ogólne cele prawa "nowych technologii"

- Wspieranie rozwoju i upowszechniania (np. uoidprzp, uoi)
- Ochrona podmiotów, uwzględnianie interesów różnych grup
  - użytkowników/odbiorców usług (np. RODO, uoodo)
  - dostawców usług (np. uośude)
- Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego (np
- Określanie obowiązków producentów, dostawców, użytkowników
  - (np. uośude, uozseie)

Cele są często sprzeczne.

Strony konfliktów - przykłady

Konflikt	Strona konfliktu	Strona konfliktu
Ataki na sys. inf.	Przestępcy, terroryści, instytucje państwowe,	Firmy, użytkownicy Internetu, inst. państw.
Wojny kryptograf.	NSA, GCHQ	Obrońcy praw człow.
Bezpieczeństwo narodowe	Rząd USA	Huawei (Chiny)
Inwigilacja	Państwo (tzw. służby)	Obywatele
Prywatność	KE, UODO,	FB, Google,

Strony konfliktów - przykłady

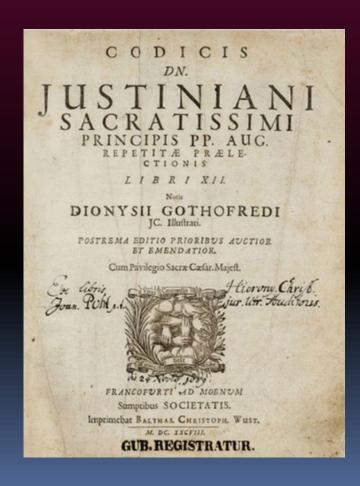
Konflikt	Strona konfliktu	Strona konfliktu
Rozwój technologiczny	Firmy, użytkownicy, rządy	Neoluddyści
Wpływ fal e-m na zdrowie	Telekomy, rząd PL, KE, PTZE,	Kukiz'15, R. Majka (poseł), EUROPAEM, Istituto Ramazzini,
Dostęp do utworów w Internecie	Twórcy, studia nagrań, s. filmowe, redakcje gazet, programiści	Użytkownicy, firmy telek., portale,
Utylizacja sprzętu	Producenci, handlowcy	Obrońcy środowiska

Strony konfliktów - przykłady

Konflikt	Strona konfliktu	Strona konfliktu
Dostęp do pasm cz.	Stacje tv	Firmy telekomunik.
Dostęp do pasm cz.	Polska	Rosja
Wojny patentowe	Apple	Samsung
Konkurencja	Uber, iTaxi, myTaxi, Taxify	Taxi (tradycyjne firmy)
Opodatkowanie firm internetowych	25/28 UE	3/28 UE (Irlandia, Dania, Szwecja)
Miejsce pracy	człowiek	robot

Metody regulacji nowych technologii

- Zwyczaj
- Miękkie prawo (soft lαw)
- Autoregulacja
- Koregulacja
- Standaryzacja techniczna
- Twarde prawo

Zwyczaj, dobra praktyka (code of conduct, good practice code)

- Rozpowszechnione, powtarzalne zachowania, procedury
- Założenie: zwyczaj jest przestrzegany
- Stosunkowo krótki czas wykształcenia się zwyczaju
- przykłady
  - Rejestracja domen na zasadzie first come, first served
  - Netykieta
  - Standardy de facto np. protokołów komunikacyjnych

Miękkie prawo

- akt (np. tzw. ustawa modelowa) ustanowiony przez podmiot o dużym znaczeniu ale bez formalnej legitymacji do tworzenia twardego prawa
- wywołuje skutki praktyczne, mimo że nie obowiązuje
- państwa mają swobodę wdrożenia postanowień
- Przykład
  - ustawa modelowa dotycząca handlu elektr. Komisji ONZ d/s Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL)
  - UETA U.S. Uniform Electronic Transaction Act jest wzorowany na UNCITRAL

UN Killer robots ban

Autoregulacja

- Norma tzw. oddolna, tworzona dobrowolnie i przestrzegana przez podmioty działające w pewnym obszarze
- Charakterystyczna dla początków rozwoju Internetu
- Przykłady
  - Kodeksy postępowania stowarzyszeń i organizacji zawodowych (zgodnie z dyrektywą 2000/31/WE o handlu elekt.)
  - Zasady z Asimolar (zaawansowana AI)

Autoregulacja - przykład CISPE

- Code of Conduct for Cloud Infrastructure Service Providers
- https://cispe.cloud/
- Przygotowanie na GDPR, 25.5.2018
- Przetwarzanie danych osobowych
  - Np.: dostawcy chmur zobowiązani do oferowania klientom możliwości przetwarzania danych wyłącznie w UE oraz EOG
  - dostawcy nie mogą sprzedawać, eksplorować danych, profilować klientów na potrzeby marketingu i inne
- identyfikowanie Znakiem Zaufania (*Trust Mark*)

Koregulacja (współregulacja)

- Autoregulacja usankcjonowana przez władze publiczne
- Współodpowiedzialność władz państwowych i obywateli
- Rozwiązanie propagowane przez KE (np. w tzw. eEurope)
- Np. branżowe kodeksy dla RODO

Koregulacja - przykład

- 2011: regulacja rynkowa wprowadzona przez A. Streżyńską (prezes UKE) [https://uke.gov.pl/pierwsze-spotkanie-przy-stole-bez-kantow-6905]
  - Porozumienie z operatorami: wprowadzić limity na opłaty za SMS Premium
    - Usługa często pozostaje domyślnie włączona
    - w wielu przypadkach klient musi ją dezaktywować
    - Telekomy i organizatorzy konkursów korzystają z tego
- 2017, minister cyfryzacji: zapowiedź ustawy chroniącej konsumentów przed naruszeniami z tytułu świadczenia usług SMS Premium
- 2018: projekt ustawy

Koregulacja (współregulacja)

- Państwo nie ingeruje np. w sferę jakości
- Regulacje tworzą zainteresowani na własne potrzeby
- oznakowanie wyrobu dobrowolnym znakiem zgodności
- samoregulacje często skuteczniejsze niż administracyjne obowiązki = nadzór środowiska (konkurencja!) zwykle skuteczniejszy niż nadzór urzędowy
- skuteczne są samoregulacje, które łączą interesy różnych grup gosp. np. wytwórców, konsumentów i ubezpieczycieli

RODO – znaczenie kodeksów

- RODO = większa rola branżowych kodeksów
- Precyzowanie pojęć, dostosowanie do określonej branży
- Przestrzeganie kodeksu jako czynnik ustalania wysokości kar
- UODO
  - zatwierdza projekty kodeksów zrzeszeń lub organizacji
  - akredytuje podmioty uprawnione do monitorowania przestrzegania kodeksów

https://www.giodo.gov.pl/pl/1520310/10311

- 1. Państwa członkowskie, organy nadzorcze, Europejska Rada Ochrony Danych oraz Komisja zachęcają do sporządzania kodeksów postępowania mających pomóc we właściwym stosowaniu RODO z uwzględnieniem specyfiki różnych sektorów dokonujących przetwarzania oraz szczególnych potrzeb mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw.
- Zrzeszenia i inne podmioty reprezentujące określone kategorie administratorów lub podmioty przetwarzające mogą opracowywać lub zmieniać kodeksy postępowania lub rozszerzać ich zakres, aby doprecyzować zastosowanie niniejszego rozporządzenia, m.in. w odniesieniu do:

- a) rzetelnego i przejrzystego przetwarzania;
- b) prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratorów w określonych kontekstach;
- c) zbierania danych osobowych;
- d) pseudonimizacji danych osobowych;
- e) informowania opinii publicznej i osób, których dane dotyczą;
- f) wykonywania przez osoby, których dane dotyczą, przysługujących im praw;
- g) informowania i ochrony dzieci oraz sposobu pozyskiwania zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem;
  - h) środków i procedur, o których mowa w art. 24 i 25, oraz środków zapewniających bezpieczeństwo przetwarzania, o których mowa w art. 32;

- i) zgłaszania organowi nadzorczemu naruszeń odo oraz zawiadamiania o takich naruszeniach osób, których dane dotyczą;
- j) przekazywania danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych; lub
- k) postępowań pozasądowych oraz innych trybów rozstrzygania sporów w celu rozstrzygania sporów między administratorami a osobami, których dane dotyczą, w zakresie przetwarzania, bez uszczerbku dla praw osób, których dane dotyczą, na mocy art. 77 i 79.

3. Poza administratorami lub podmiotami przetwarzającymi, którzy podlegają niniejszemu rozporządzeniu, kodeksów postępowania zatwierdzonych na mocy ust. 5 niniejszego artykułu i powszechnie obowiązujących zgodnie z ust. 9 niniejszego artykułu, mogą przestrzegać także administratorzy lub podmioty przetwarzające, którzy zgodnie z art. 3 nie podlegają niniejszemu rozporządzeniu, w celu zapewnienia odpowiednich zabezpieczeń w ramach przekazywania danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych na warunkach określonych w art. 46 ust. 2 lit. e). Tacy administratorzy lub takie podmioty przetwarzające podejmują wiążące i egzekwowalne zobowiązanie – w drodze umowy lub poprzez inne prawnie wiążące instrumenty – do stosowania tych odpowiednich zabezpieczeń, w tym w odniesieniu do praw osób, których dane dotyczą.

- 4. Kodeks postępowania, o którym mowa w ust. 2 przewiduje mechanizmy pozwalające podmiotowi, o którym mowa w art. 41 ust. 1, prowadzić obowiązkowe monitorowanie przestrzegania przepisów kodeksu przez administratorów lub podmioty przetwarzające, którzy podjęli się jego stosowania, bez uszczerbku dla zadań i uprawnień organów nadzorczych właściwych na mocy art. 55 lub 56.
- 5. Zrzeszenia i inne podmioty, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, chcące opracować kodeks postępowania lub zmienić lub rozszerzyć zakres kodeksu już obowiązującego przedkładają projekt kodeksu, zmiany lub rozszerzenia organowi nadzorczemu właściwemu na mocy art. 55. Organ nadzorczy wydaje opinię o zgodności projektu kodeksu, zmiany lub rozszerzenia z niniejszym rozporządzeniem i zatwierdza taki projekt kodeksu, zmiany lub rozszerzenia, jeżeli uzna, że stanowią one odpowiednie

- 6. W przypadku zatwierdzenia zgodnie z ust. 5 projektu kodeksu, zmiany lub rozszerzenia, organ nadzorczy rejestruje i publikuje ten kodeks, o ile nie dotyczy on czynności przetwarzania prowadzonych w kilku państwach członkowskich.
- 7. Jeżeli projekt kodeksu postępowania dotyczy czynności przetwarzania prowadzonych w kilku państwach członkowskich, organ nadzorczy właściwy na mocy art. 55 przed zatwierdzeniem projektu kodeksu, zmiany lub rozszerzenia przedkłada go zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 63, EROD, która wydaje opinię o zgodności projektu kodeksu, zmiany lub rozszerzenia z niniejszym rozporządzeniem lub w sytuacji określonej w ust. 3 niniejszego artykułu opinię o tym, czy stanowią one odpowiednie zabezpieczenia.

- 8. Jeżeli opinia, o której mowa w ust. 7, potwierdza, że projekt kodeksu, zmiany lub rozszerzenia jest zgodny z niniejszym rozporządzeniem lub w sytuacji określonej w ust. 3 stanowią odpowiednie zabezpieczenia, EROD przedkłada tę opinię Komisji.
- 9. Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, stwierdzić, że zatwierdzony kodeks postępowania, zmiana lub rozszerzenie przedłożone jej na mocy ust. 8 niniejszego artykułu są powszechnie obowiązujące w Unii. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 93 ust. 2.

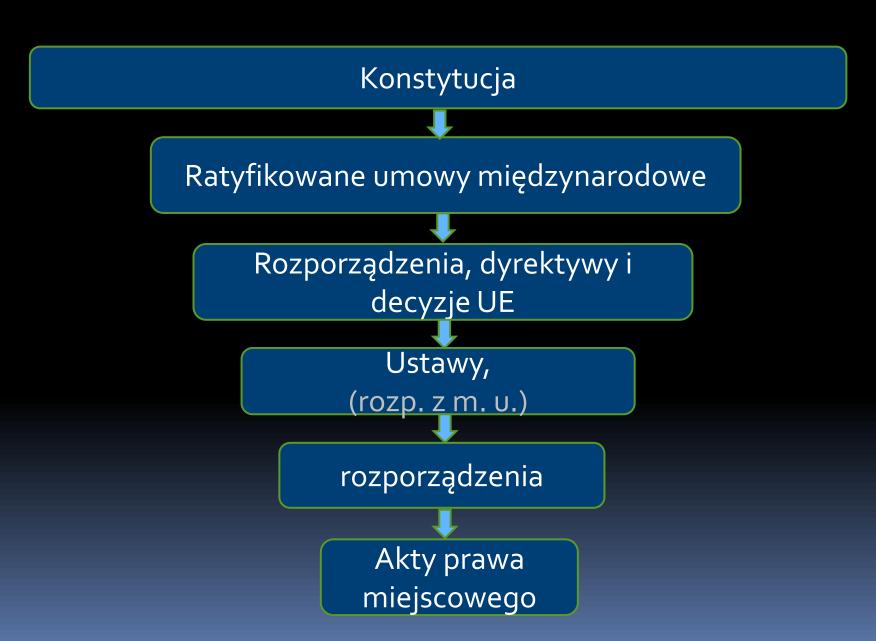
10. Komisja zapewnia odpowiednie upowszechnianie zatwierdzonych kodeksów, których powszechne obowiązywanie stwierdziła zgodnie z ust. 9.

11. EROD gromadzi w rejestrze wszystkie zatwierdzone kodeksy podstępowania, zmiany i rozszerzenia i udostępnia je opinii publicznej za pomocą odpowiednich środków.

Twarde prawo

- prawo uchwalane przez organy państwa (lub organizacje międzynarodowe np. UE)
- obowiązujące na terenie państwa (lub w regionie)
- PL
  - ustawy
  - rozporządzenia
  - rozporządzenia UE
  - ratyfikowane umowy międzynarodowe

Twarde prawo - hierarchia (PL)

3 podejścia do prawa nowych technologii z punktu widzenia procedury wdrażania

- empiryczne
- spekulatywne
- pragmatyczne

Podejście empiryczne

- nowe prawo reaguje na zmieniającą się rzeczywistość
- problem z szybkim rozwojem technologii
  - konieczność częstego reagowania i zmian
  - Rozwój technologii wyprzedza prawo
    - Przykład: Ustawa o ochronie danych osobowych i cloud computing

Podejście spekulatywne

- wprowadzane zmiany są w możliwie szerokim zakresie ogólne i elastyczne
  - brak konieczności częstych modyfikacji
  - prawo neutralne technologicznie
- problem brak możliwości przewidywania wszystkich zmian

"640 KB of main memory ought to be enough for anybody." W. Gates, 1981 (?)

> New! CyberPowerPC - Gamer Supreme Liquid CooledDesktop - Intel Core i7 - 32GB Memory -NVIDIA GeForce GTX 1080 - 3TB HDD + 480GB SSD - White

Model: SLC8320B | SKU: 5365805

Problemy z przewidywaniem rozwoju

"I think there is a world market for maybe five computers." T. J. Watson (Founder and Chairman, IBM), 1943

"There is no reason anyone would want a computer in his home." K. Olsen (Founder and President, Digital Equipment Corporation), 1977

"640K [of main memory] ought to be enough for anybody." W. Gates (Founder and CEO Microsoft), 1981 (?)

Problemy z przewidywaniem rozwoju

"Television won't be able to hold on to any market it captures after the first 6 months. People will soon get tired of staring at a plywood box every night."

Darryl Zanuck, executive at 20th Century Fox, 1946

"Nuclear-powered vacuum cleaners will probably be a reality within 10 years."

Alex Lewyt, president of Lewyt vacuum company, 1955

"Almost all of the many predictions now being made about 1996 hinge on the Internet's continuing exponential growth. But I predict the Internet will soon go spectacularly supernova and in 1996 catastrophically collapse."

Robert Metcalfe, founder of 3Com, 1995

Podejście pragmatyczne

- brak pochopnych ingerencji
- wykształcanie się zwyczajów w prawie
- dostosowywanie regulacji do potrzeb w drodze wykładni
  - Np. w odniesieniu do wirtualnej rzeczywistości w PL

Klasyfikacja metod tworzenia prawa z wg. stopnia powiązania z technologiami

- Neutralne technologicznie
  - Ogólne sformułowania
- Technologicznie zaangażowane
  - konkretne rozwiązania techniczne

Prawo technologicznie neutralne – przykład Dyrektywa 2000/31/WE o niektórych aspektach społ. inf. – wyłączenie odpowiedzial. usługodawców (p. 42)

"Wyłączenia w dziedzinie odpowiedzialności ... obejmują jedynie przypadki, w których działalność podmiotu świadczącego usługi s.i. jest ograniczona do technicznego procesu obsługi i udzielania dostępu do sieci komunikacyjnej, w której informacje udostępniane przez osoby trzecie są przekazywane lub przechowywane czasowo, w celu poprawienia skuteczności przekazu; działanie takie przybiera charakter czysto techniczny, automatyczny i bierny, który zakłada, że podmiot świadczący usługi s. i. nie posiada wiedzy o informacjach przekazywanych lub przechowywanych ani kontroli nad nimi".

Warunki wyłączenia z odpowiedzialności z tytułu automatycznego, pośredniego i krótkotrwałego przechowywania informacji dokonywanego w celu usprawnienia późniejszej transmisji informacji na żądanie innych usługobiorców

Usługodawca

- nie modyfikuje informacji
- przestrzega warunków dostępu do informacji
- przestrzega zasad dotyczących aktualizowania informacji, określonych w sposób szeroko uzpany i używany w branży
- nie zakłóca dozwolonego posługiwania się technologią, szeroko uznaną i używaną w branży w celu uzyskania danych o korzystaniu z informacji
- niezwłocznie usuwa lub uniemożliwia dostęp do informacji, gdy
  - uzyska wiarygodną wiadomość, że informacje zostały usunięte ze źródła transmisji lub dostęp do nich został uniemożliwiony
  - sąd nakazał usunięcie informacji lub uniemożliwienie dostępu do niej

Prawo technologicznie zaangażowane – przykład (ustawa o usługach zaufania)

Art. 137. usługi zaufania

Przepis przejściowy

- 1. Do 1.7.2018 do składania zaawansowanych podpisów el. lub zaawansowanych pieczęci el. można stosować SHA-1, chyba że wymagania techniczne wynikające z aktów wykonawczych wydanych na podstawie rozporządzenia 910/2014 wyłączą możliwość stosowania tej funkcji skrótu.
- 2. Dostawcy usług zaufania, producenci oprogramowania oraz podmioty publiczne obowiązani są do odpowiedniego dostosowania oprogramowania oraz systemów teleinformatycznych do zmian i terminu określonych w ust. 1.

Prawo technologicznie zaangażowane - przykład

- Rozp. MSWiA z 2.11.2006 w sprawie wymagań tech. formatów zapisu i inf. nośników danych, na których utrwalono materiały archiwalne przekazywane do archiwów państwowych
- Załącznik nr 1 (przepis uchylony)

PROTOKOŁY KOMUNIKACYJNE I SZYFRUJĄCE UMOŻLIWIAJĄCE WYMIANĘ DANYCH Z INNYMI SYSTEMAMI TELEINFORMATYCZNYMI UŻYWANYMI DO REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH

Do wymiany danych z systemami teleinformatycznymi stosuje się co najmniej jeden z następujących protokołów:

- IPv4
- TCP
- UDP
- ICMP
- HTTPv1.1

Do wymiany danych z systemami teleinformatycznymi prowadzonej w formie komunikacji pomiędzy klientem i serwerem poczty elektronicznej stosuje się co najmniej jeden z następujących protokołów:

- SMTP/MIME
- POP₃
- IMAP

Do szyfrowania wymiany danych z systemami teleinformatycznymi stosuje się co najmniej jeden z następujących protokołów:

- SSL v₃/TLS
- S/MIME v₃

Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 7.3.2002 w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) - Dziennik Urzędowy L 108 , 24/04/2002 P. 0033 - 0050.

Preambuła

"Nałożony na Państwa Członkowskie wymóg zagwarantowania, by krajowe organy regulacyjne brały pod uwagę dążenie do uczynienia unormowań prawnych możliwie neutralnymi pod względem technologii, tzn. by nie narzucać lub nie dyskryminować danego rodzaju technologii, nie wyklucza podejmowania środków proporcjonalnych dla promowania niektórych specyficznych usług, jeżeli jest to uzasadnione, np. telewizji cyfrowej jako środka na zwiększenie wydajności spektrum częstotliwości."

Czynniki związane z prawem nowych technologii

Czynniki związane z funkcjonowaniem prawa w Internecie

- Globalny charakter Internetu
- Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych
- Konwergencja systemów teleinformatycznych
- Internet jako miejsce handlu informacjami
- Usługi interaktywne
- Anonimowość użytkowników
  - Dzieci podające się za osoby dorosłe (odpowiedzialność spada na rodziców)
- Wolność słowa

Globalny charakter - przykład

- Prokuratura w USA: zarzuty za wirusa "gozi"
- śledztwo prowadzone we współpracy z wieloma krajami
- proceder rozpoczął się w Europie, a następnie przeniósł do USA
- Oskarżeni: Rosjanin, Rumun, Łotysz

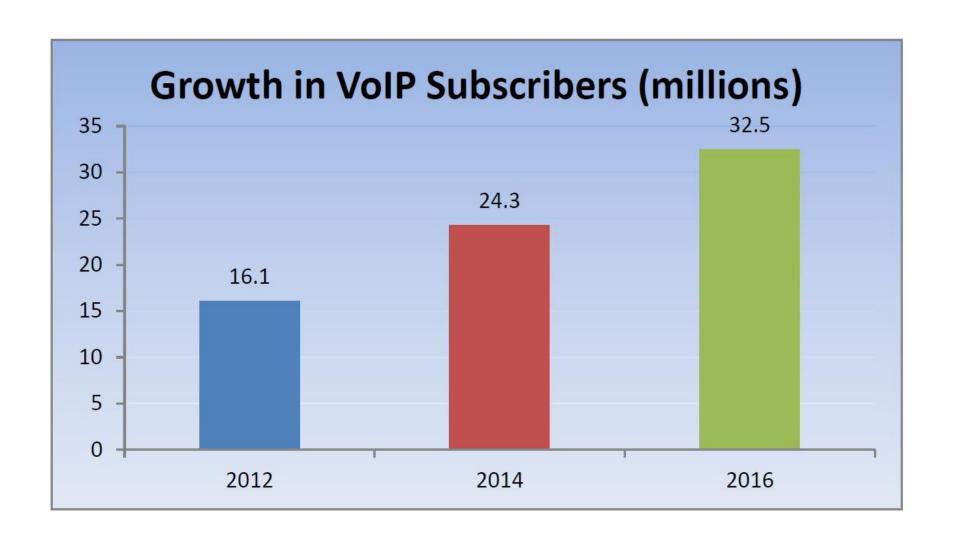
Technologia a prawo - tempo rozwoju

- W przeszłości
  - powolny rozwój i adopcja technologii
  - Technologie o niewielkim stopniu złożoności
  - Stosunkowo dużo czasu na regulacje przed upowszechnieniem
  - Błędy w prawie zdarzały się, ale rzadko
- Obecnie
  - Znacznie szybszy rozwój i adopcja technologii
  - Technologie o wysokim stopniu złożoności (problem wiedzy prawników i ustawodawców)

Tempo rozwoju - przykłady

Technologia/aplikacja	Liczba użytk. [mln]	Czas na zdobycie użytkowników [lat]
Radio	50	38
Telewizja	50	13
Komputer osobisty	50	16
WWW	50	4
WhatsApp (komunikator)	100	5
Skype	100	4
Napster	50	1
3G	500	10
4G	500	5
5G (prognozy)	500	3

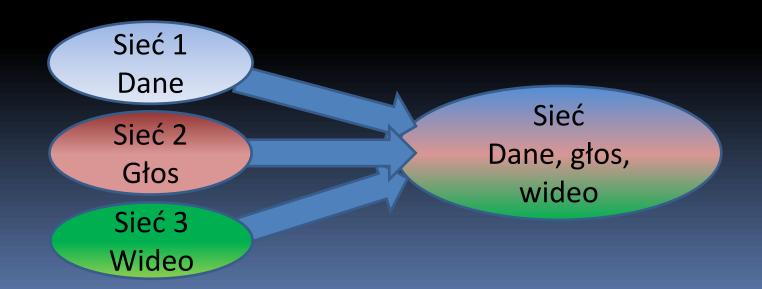
Tempo rozwoju – przykład USA

Konwergencja – przykład

[Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 7.3.2002 w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej]

"Konwergencja sektorów telekomunikacji, mediów i technologii informacyjnych oznacza, iż wszelkie sieci i usługi związane z przekazywaniem informacji powinny zostać objęte jednolitymi unormowaniami prawnymi…"

Podstawowe problemy

- ograniczona skuteczność egzekwowania prawa (brak granic w Internecie)
- utrudnione wskazywanie odpowiedzialnych za naruszenia
  - np. kto (autor, ISP, telekom) odpowiada za zamieszczenie informacji w Internecie z naruszeniem prawa?
- Nierozstrzygnięta kwestia: czy przestępstwa w Internecie mają być oddzielnie traktowane (specjalne paragrafy w KK)?